

Mama Domnica Trop, „Tezaurul Uman Viu” al neamului românesc

Dorin Brozbă

De ceva timp, aflat într-o vizită de documentare în zona orașului Baia de Aramă, mi-am propus și chiar am ajuns să-i fiu oaspete nu departe, la Isverna, și celebrei „ciocârlui” a cântecului popular mehedințean, Domnica Trop, știută și adulată de o țară întreagă datorită creațiilor sale de neuitat.

Cine are un pic de a face cu folclorul nu credem să-i fie străine cântece precum „Sara când răsare luna”, „Șarpe, șarpe de dudău”, „M-a mânat mama la vie”, „Murgule, coamă rotată”, „Nu vine neica, nu vine”, „Mărie, mărie”, „Nu te mai pot iubi lele”, „S-o legat, neică, legat” sau „Mândra mea sprâncene multe” care, în timp, au fost preluate cu succes și de alți interpreți ai zonei cum sunt Angelica și Niculina Stoican, Petrică Mățu Stoian, nepotul dumneaei, Mariana Ciurel sau chiar Nina Predescu. Discuțiile noastre cu mama Domnica, la umbra viței-de-vie din bățătura căsuței vizitată de sute de personalități, a fost extrem de interesantă și a constituit și pentru autorul rândurilor de față o experiență de viață pe care nu a întâlnit-o de prea multe ori în cei 35 de ani de activitate publicistică. Așadar, cui îi vine să creadă că această minunată româncă, cunoscută în întreaga țară, nu a părăsit niciodată Isverna natală? Cine își poate închipui că și astăzi, la cei 76 de ani, Domnica Trop trebăluiește de mama focului pe lângă casă, muncind cu sapa în grădina de care este atât de mândră? Câți dintre milioanele de ascultători și de telespectatori care o adulează, știu că mama Domnica nu știe să scrie sau să citească? Ce mai, chestii mărunte... În schimb, atunci când a zămislit-o, bunul Dumnezeu i-a hărăzit darul de a cânta și de a se face respectată de oricine vrea frumusețe, puritate și autenticitate. Descoperită relativ târziu, prin anul 1973, de către celebrii Maria Ciobanu și Ion Dolănescu cărora, la propunerea primarului de atunci al comunei, le-a cântat la masa festivă oferită după un spectacol, dada Domnica Trop, deja femeie cu bărbat, cu gospodărie serioasă și cu trei copii, a realizat în câteva luni ceea ce alții nu reușesc să facă într-o viață îndelungată pe tărâmul artistic. Sprijinită de cei doi mari artiști care i-au pus la dispoziție și casa lor de la București, țărăncuța chipeșă de 35 de ani din Isverna Mehedințului, sosită aici însoțită și de fetița ei cea mare, a făcut doar în câteva săptămâni un adevărat tur de forță prin marile instituții media și folclorice ale României. Mai întâi și-a înregistrat valoroasele cântece la Radio București, împreună cu Orchestra Radiodifuziunii, dirijată de faimosul Paraschiv Oprea, apoi a făcut același lucru și la Casa de discuri „Electrecord”, pentru ca în final să fie solicitată și de către

Marioara Murărescu, pentru realizarea unor emisiuni de neuitat la Televiziunea Română. Cum era firesc, prin anii 1974-1975, numele anonimei Domnica Trop a devenit peste noapte celebru nu numai în județul Mehedinți, ci și în întreaga țară, mărturie fiind sutele de spectacole la care era invitată la solicitarea miilor de oameni care doreau s-o privească și s-o aplaude chiar acasă la dumnealor. Spre deosebire de mulți alții, dispăruți foarte repede în anonimat, pe Domnica Trop n-a... îmbătat-o niciodată acest imens succes, fiind pe mai departe același om simplu care a conștientizat destul de repede că adevărata valoare o au doar cântecele interpretate, ci nu fandoselile de tot felul sau goana cu orice preț după bani sau după alte favoruri materiale. Aceasta a fost adevărata dumisale filosofie de viață ce s-a dovedit în timp un atu de necontestat într-o carieră artistică aproape inimitabilă.

CASĂ-MUZEU LA CURTIȘOARA PENTRU CUNOSCUȚA ARTISTĂ

Cu aproape trei ani în urmă, mai precis pe data de 1 iunie 2011, cu ocazia lansării pe piață a filmului documentar-artistic „Muzeul Curtișoara, faima turismului gorjean”, invitatul de onoare al acestui eveniment cultural inedit a fost însăși celebra Domnica Trop, venită special de la Isverna cu fiica sa cea mică, Elisabeta Firan Vladu, o urmașă de nădejde a interpretării cântecului mehedințean neaș. În răcoarea acelei neuitate seri de vară, sub privirile fermecate ale copiilor și a celorlalți spectatori prezenți în băutura Casei „Celofan” de la Muzeul Arhitecturii Populare de la Curtișoara, dada Domnica Trop, supranumită de noi și „muma cântecului mehedințean autentic” a susținut un recital de excepție din care nu au lipsit bineștiutele sale creații cum sunt „Sara când răsare luna”, „Șarpe, șarpe de dudău” sau „Nu vine neica, nu vine”. Pe lângă ropotele de aplauze binemeritate, cunoscuta artistă a reușit prin graiul său înduioșător să smulgă și câteva lacrimi unor vârstnici care, probabil, prin mesajul transmis de acele cântece și-au reamintit crâmpie din copilăria și din tinerețea dumnealor fără de întoarcere! Prezent ca organizator la acest eveniment măreț, alături de celelalte oficialități gorjene, Dumitru Hortopan, directorul Muzeului Județean, alături de autorul rândurilor de față, și-au propus ca în scurtă vreme să realizeze aici la Curtișoara - Casa muzeu „Domnica Trop”. O idee generoasă care s-a finalizat după scurtă vreme, la 20 septembrie 2011, îmbogățind patrimoniul acestei nobile instituții cu o seamă de lucruri aparținătoare cunoscutei artiste de rang național, devenită de cinci decenii un exemplu de necontestat pentru generații întregi de tineri interpreți ai melosului popular. Mai mult, faptul amintit s-a constituit și ca o reparație morală față de o mare PERSONALITATE a folclorului românesc, uitată cam demult de oficialitățile mehedințene cărora, de-a lungul vremii, le-a adus o seamă de premii și de onoruri prin vocea dânzei de excepție.

De atunci și până astăzi, vreme de trei ani, Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu” în colaborare cu Asociația culturală „Doruleț din

România” și cu binecunoscuta Casă de producție „B.D. Media” Târgu-Jiu, au realizat două festivaluri ale copiilor ce poartă numele celebrei artiste, precum și câte un album audio-video în care sunt surprinse pentru eternitate cele mai alese creații populare interpretate de mama Domnica Trop, pentru bucuria și desfătarea milioanei de ascultători și de privitori din întreaga țară.

DIN DECEMBRIE 2013, TITLUL DE „TEZAUUR UMAN VIU” PENTRU DOMNICA TROP

Drept recompensă a meritelor sale incontestabile în promovarea cântecului popular autentic, nu demult, la sfârșitul anului 2013, Comisia națională pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial a Ministerului Culturii, i-a acordat inimitabilei Domnica Trop titlul de „Tezaur Uman Viu”, confirmând pentru totdeauna valoarea dânzei de interpretă și de păstrătoare a cântecului vechi, specific Olteniei de sub munte.

Acest titlu onorific, creat la inițiativa UNESCO pentru identificarea și promovarea unor valori culturale de excepție, i-a fost înmănat artistei chiar de Ziua Națională a României, la 1 decembrie 2013, în orașul mării uniri de la Alba-Iulia.

Felicitări mamei Domnica Trop pentru această onorantă distincție culturală, felicitări tuturor gorjenilor și mehedințenilor care s-au ocupat îndeaproape pentru promovarea și popularizarea capodoperei folclorice a unui OM simplu și modest, dar plin de calitate și de valoare pentru neamul românesc.

Casa de producție audio-video „B.D. Media” Târgu-Jiu

Foto 1 și 2: Domnica Trop, la Muzeul Județean Gorj, cu prilejul aniversării a 75 de ani de viață și a 50 de ani de carieră artistică